ΓΡΑΦΕΙΑ-ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 57
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ:
ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ 25681 | ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ 25951
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΟΥ 28761 | ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ 25941
ΤΗΛΕΓΡ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ "ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ"

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ ΔΥΟ
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 750
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 12
ΑΓΓΕΛΙΑΙ-ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ ΚΑΤΑ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ

ΕΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ ΑΡ. ΦΥΛ. 5248 — ΑΘΗΝΑΙ, ΤΡΙΤΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1936 — ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΣ

ΖΥΜΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

ΓΑΛΛΙΚΑΙ ΑΝΗΣΥΧΙΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

ΑΙ ΠΙΘΑΝΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΕΩΣ ΤΟΥ κ. ΤΙΤΟΥΛΕΣΚΟ.—Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΤΑΤΑΡΕΣΚΟ ΕΙΝΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ;—ΤΟ ΑΝΤΙΣΟΒΙΕΤΙΚΟΝ ΡΕΥΜΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑΝ.—ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑΙ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ.—ΔΙΑΦΩΝΙΑ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΙΤΑΛΙΑΣ.

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΒΟΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ κ. ΜΟΥΣΣΟΛΙΝΙ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, Σεπτέμβριος.—Η ἐκ τοῦ ἀνασχηματισμοῦ τῆς κυβερνήσεως Ταταρέσκο δημιουργηθεῖσα ἐν Ρουμανίᾳ κατάστασις ἐξακολουθεῖ νὰ προκαλῇ ζωηρότατα σχόλια εἰς τὴν διεθνῆ δημοσίαν γνώμην. Ἰδιαιτέρως ὁ γαλλικὸς Τύπος ἀποδίδει εἰς τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐξαιρετικὴν σημασίαν, λόγῳ τῆς αἰφνιδίας ἀπομακρύνσεως τοῦ κ. Τιτουλέσκο ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, τὸ ὁποῖον οὗτος διηύθυνεν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν. Οἱ γαλλικοὶ κύκλοι δὲν ἀποκρύπτουν τὰς ἀνησυχίας των ἐκ τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς, τὴν ὁποίαν θεωροῦν ὡς τὸ πρῶτον σύμπτωμα νέου προσανατολισμοῦ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Ρουμανίας. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἀπεμακρύνθη ὁ κ. Τιτουλέσκο ἐνισχύει, ἐξ ἄλλου, τοὺς φόβους τῶν Γάλλων. Ὁ τέως ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, παραθερίζων εἰς τὴν Κυανῆν Ἀκτήν, ἐπληροφορήθη μετὰ καταπλήξεως τὰς ἀποφάσεις αἱ ὁποῖαι εἶχον ληφθῆ ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἰδίου, ὡμοίαζον μὲ συνωμοσίαν. Ἀφ' ἑτέρου, τὸ ὕφος μὲ τὸ ὁποῖον αἱ γερμανικαὶ ἐφημερίδες ὑπεδέχθησαν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ κ. Τιτουλέσκο ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς ὑποψίας, ἱκανὰς νὰ ἐπηρεάσουν σοβαρῶς τὰς σχέσεις Γαλλίας καὶ Ρουμανίας.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ κ. Ταταρέσκο ἔσπευσε νὰ παράσχῃ τὰς πλέον καθησυχαστικὰς διαβεβαιώσεις, τονίσας ὅτι ἡ κυβερνητικὴ μεταβολὴ οὐδόλως θίγει τὴν ἀλληλεγγύην ἡ ὁποία ὑφίσταται μεταξὺ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρουμανίας. Ἡ παρουσία τοῦ κ. Ἀντονέσκου εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν δύναται ἀφ' ἑτέρου, νὰ ἀποτελέσῃ τὴν καλυτέραν ἐγγύησιν διὰ τὴν συνέχισιν τῆς στενῆς συνεργασίας τῶν δύο χωρῶν. Ὁ κ. Ἀντονέσκο εἶναι γνωστὸς διὰ τὰ Γαλλόφιλα αἰσθήματά του, ἀντεπροσώπευσε τὴν Ρουμανίαν ἐν Παρισίοις καὶ εἶναι ἐκ τῶν σταθερωτέρων ὑποστηρικτῶν τῆς γαλλικῆς πολιτικῆς.

Παρ' ὅλας ἐν τούτοις τὰς ἐπισήμους δηλώσεις, ὑπάρχουν ἄλλαι ἐνδείξεις ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Ρουμανίας ὑπέστη κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας δυσμενῆ διὰ τὴν Γαλλίαν ἐξέλιξιν. Ἡ ρουμανικὴ λογοκρισία ἐπέτρεψε νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὰς ἐφημερίδας τοῦ Βουκουρεστίου ἡ εἴδησις ὅτι οἱ ἁρμόδιοι κύκλοι θεωροῦν τὴν παροῦσαν κυβέρνησιν ὡς μεταβατικὴν καὶ ὡς προπαρασκευάζουσαν τὴν ἄνοδον μιᾶς συμμαχικῆς κυβερνήσεως ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ κ. Βάιντα Βοϊβόντε, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ ὡς πρόγραμμα τὴν στενωτέραν προσέγγισιν τῆς Ρουμανίας μὲ τὴν χιτλερικὴν Γερμανίαν. Αἱ συμπάθειαι μερίδος τοῦ ρουμανικοῦ λαοῦ διὰ τὴν Γερμανίαν κατέστησαν τὸν τελευταῖον καιρὸν ζωηρότεραι. Ἡ προπαγάνδα τοῦ Ράιχ εὗρηκε ἀπήχησιν ἰδίως μεταξὺ τῶν κύκλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι φοβοῦνται τὸν μπολσεβικικὸν κίνδυνον καὶ ἀντιτίθενται εἰς τὸ σχέδιον μιᾶς συμπράξεως μὲ τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκει ἡ γαλλικὴ πολιτική.

Ὁ κ. Γεώργιος Βρατιάνο, ἐπὶ παραδείγματι, ἐδημοσίευσε κατ' ἐπανάληψιν διαφωτιστικὰ ἄρθρα διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸ πόσον εἶναι ἀσύμφορον διὰ τὴν Ρουμανίαν ἡ ἐνδεχομένη διέλευσις στρατοῦ ἐκ τῆς Βουκοβίνας, εἰς περίπτωσιν συρράξεως. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ Βουκοβίνα εἶναι ὁ μόνος δρόμος διὰ τοῦ ὁποίου εἶναι δυνατὸν νὰ σταλοῦν ἐνισχύσεις εἰς τὴν Τσεχοσλοβακίαν, σύμμαχον τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσίας. Ἡ Πολωνία ἐδήλωσε σαφῶς ὅτι δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως τὸ ἔδαφός της χρησιμοποιηθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ἡ ἰδέα κατασκευῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἡ ὁποία θὰ συνδέῃ τὴν Ρουμανίαν καὶ τὴν Ρωσίαν ἐναυάγησε κατόπιν τῆς ἀντιδράσεως τῆς ἀντισοβιετικῆς μερίδος.

Τὰ σχέδια τὰ ὁποῖα ἔχει ἡ Γερμανία διὰ τὴν Ρουμανίαν καταφαίνονται ἐκ τῆς ἀρθρογραφίας τῶν κυριωτέρων δημοσιογραφικῶν ὀργάνων τοῦ Ράιχ. Ἡ «Βερολιναία Ἡμερησία» ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως τὰ ἑξῆς: «Ὁ κ. Τιτουλέσκο εἶναι ἀρκετὰ εὐφυὴς διὰ νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ἡ Εὐρώπη μεταβάλλεται καὶ ὅτι ἡ Ρουμανία δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ παραμείνῃ ἀνεπηρέαστος. Δὲν ζητοῦμεν ἀπὸ τὴν Ρουμανίαν ἀποτόμους μεταστροφὰς ἢ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς συμμαχίας της. Ἐκεῖνο ποὺ ζητοῦμεν εἶναι ὅπως ἡ Ρουμανία παύσῃ νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν διαίρεσιν τῆς Εὐρώπης εἰς δύο ἀντίπαλα στρατόπεδα». Ἐπίσης τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Χίτλερ «Λαϊκὸς Παρατηρητής» ὑπέδειξε μετὰ μεγαλυτέρας σαφηνείας εἰς τοὺς Ρουμάνους τὴν ἀνάγκην ὅπως ἀναθεωρήσουν τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικήν των. «Χάριν τοῦ συμφέροντος τοῦ ρουμανικοῦ λαοῦ, προσθέτει ἡ ἰδία ἐφημερίς, εὐχόμεθα ὅπως ἡ ἀπόφασις αὕτη ληφθῇ ἐφ' ὅσον ἀκόμη εἶναι καιρός».

Τὰ ἀνωτέρω εἶναι ἀρκετὰ διὰ νὰ πιστοποιήσουν ὅτι ὁ ἀνασχηματισμὸς τῆς κυβερνήσεως Ταταρέσκο δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὰς νέας πολιτικὰς ζυμώσεις αἱ ὁποῖαι διεξάγονται σήμερον ἐν Εὐρώπῃ. Ἄμεσος, ἐξ ἄλλου, συνέπεια τῆς ρουμανικῆς ὑπουργικῆς μεταβολῆς εἶναι καὶ ἡ ἀπρόοπτος μετάβασις τοῦ Βασιλέως τῆς Βουλγαρίας εἰς τὴν Ρώμην. Τὸ ἐπίσημον ἀνακοινωθὲν τὸ ὁποῖον ἀνήγγειλε τὸ γεγονός, οὐδεμίαν περιέχει λεπτομέρειαν περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης. Ἀναφέρει ἁπλῶς ὅτι ὁ Βασιλεὺς Βόρις συνηντήθη μὲ τὸν κ. Μουσσολίνι μετὰ τοῦ ὁποίου ἔσχε μακρὰν συνομιλίαν. Οἱ διπλωματικοὶ κύκλοι ἐν τούτοις δὲν ἀρνοῦνται τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τοῦ βασιλικοῦ ταξιδίου τὸ ὁποῖον ἐπραγματοποιήθη εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ κ. Τιτουλέσκο.

Εἶναι, ἐπὶ πλέον, γνωστὸν ὅτι ἡ γερμανικὴ διείσδυσις κατακτᾷ ὁλονὲν ἔδαφος τόσον εἰς τὴν Ρουμανίαν ὅσον καὶ εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Τὸ γεγονὸς τοῦτο δυσαρεστεῖ τὴν Ἰταλίαν τῆς ὁποίας ἡ στάσις ἤρχισε νὰ προκαλῇ τὴν δυσπιστίαν τοῦ Ράιχ. Ἡ Ρώμη καὶ τὸ Βερολῖνον διαφωνοῦν ὅσον ἀφορᾷ τὰς λύσεις αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ δοθοῦν εἰς τὰ μεγάλα εὐρωπαϊκὰ προβλήματα. Ἐπίσης, ἡ Ἰταλία ἐδήλωσεν ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ καὶ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις εἰς τὴν Πενταμερῆ Συνδιάσκεψιν ἡ ὁποία θὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν σύναψιν ἑνὸς νέου εὐρωπαϊκοῦ συμφώνου. Ἡ Γερμανία, ἀντιθέτως, ὄχι μόνον ἀποκρούει τὴν παρουσίαν τῆς Ρωσίας ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἐπιδιώκει νὰ διαλύσῃ τὸ Γαλλοσοβιετικὸν σύμφωνον. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι ὁ ἀνασχηματισμὸς τῆς ρουμανικῆς κυβερνήσεως δικαίως ἀνησυχεῖ τὴν γαλλικὴν διπλωματίαν ἡ ὁποία στηρίζει τὴν πολιτικήν της ἐπὶ τῆς συμμαχίας μετὰ τῆς Ρωσίας καί, συνεπῶς, δὲν θὰ ἤθελε νὰ ἴδῃ τὴν Ρουμανίαν προσχωροῦσαν εἰς τὸ ἀντισοβιετικὸν μέτωπον τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ συγκροτήσῃ τὸ Ράιχ.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

ΤΡΙΤΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1936

ΘΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες θὰ ἀναγνώσουν σήμερον τὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησεν ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Χώρας εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες θὰ τὸν κατανοήσουν. Διότι, ὅσα τονίζει εἰς αὐτὸν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως τὰ ᾐσθάνθη ἤδη βαθύτατα ὁ ἑλληνικὸς λαός. Τὰ ᾐσθάνθη κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ τραγικοῦ διχασμοῦ, κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς κομματικῆς ἀκολασίας, τῆς ὁποίας θῦμα, τὸ πρῶτον καὶ κύριον θῦμα ὑπῆρξεν αὐτός. Καὶ δι' αὐτὸ ἐπίστευσε εἰς τὸ κήρυγμα τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ δι' αὐτὸ βαδίζει μὲ ὁλόκληρον τὴν θέρμην τῆς ψυχῆς του βοηθὸς καὶ συνεργάτης τοῦ Κυβερνητικοῦ ἔργου.

ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. Ι. ΜΕΤΑΞΑ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

"Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ, ΚΥΡΙΟΙ, ΕΥΣΤΑΘΕΙ. ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΠΙΣΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ ΜΟΥ, ΤΕΛΕΙΩΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΕΜΕ ΚΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ. Η Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΕΙ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ ΜΟΥ ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΟΥ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΑΥΤΟΥ. Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΙΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΗΣ..."

ΠΟΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΑΝ ΤΗΝ ΧΡΕΩΚΟΠΙΑΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΣΜΟΥ.—Τὰ βαθύτερα αἴτια τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ ἦσαν οἰκονομικο-κοινωνικῆς μορφῆς. Ἡ ἀνάγκη τῆς μεταβολῆς ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ γενικῆς καὶ εἰδικῆς πλευρᾶς.

Η ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ ΟΠΩΣ ΔΙΑΦΘΕΙΡΗ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΝ εἶχε φθάσει εἰς τὴν κολοφῶνα της τὴν προτεραίαν τῆς 4ης Αὐγούστου. Ἡ αἱματοχυσία ἦτο πλέον ἀναπόφευκτος. Πῶς ἀπεφασίσθη καὶ διατὶ ἐπεβλήθη ἀναποφεύκτως ἡ μεταβολή. Κύριος ἐχθρὸς καὶ σήμερον ἀκόμη εἶναι ὁ κομμουνισμός, ὁ ὁποῖος καίτοι ὑπεχώρησε συνεχίζει ἐν τῷ σκότει τὸν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ: Η ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.—Αὕτη θὰ επιτευχθῇ μὲ τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀναγέννησιν. Τὸν ἐξοβελισμὸν τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν ἐργατῶν. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐνδεεῖς δὲν θὰ ὑπάρχουν.

ΕΞΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΗ ΑΠΟΛΥΤΩΣ Η ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.—Οὐδεμία διαφωνία μεταξὺ τῶν μελῶν της. Ὁ Βασιλεὺς σύμφωνος μὲ τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Τὴν 10ην νυκτερινὴν καὶ μετὰ τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐκθέσεως περὶ τῶν ὁποίων γράφομεν εἰς ἄλλην στήλην ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἐκθέσεως παρετέθη εἰς τὸ «Μεντιτερανέ» γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν οἱ ὑπουργοὶ κ. κ. Τσίπουρας, Μανιάκος καὶ Νικολούδης, ὁ γενικὸς γραμματεὺς τῆς Γενικῆς Διοικήσεως κ. Ζουμάκης, ὁ Στρατηγὸς κ. Πολίτης, ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς κ. Δροσόπουλος, ὁ Δήμαρχος, ὁ Ἀστυνομικὸς Διευθυντής, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν ΣΠΑΠ, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐκθέσεως καὶ πολλοὶ ἄλλοι κεκλημένοι, ἐπίσημοι καὶ μή.

Κατὰ τὸ ἐπιδόρπιον ἤγειρε πρόποσιν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐκθέσεως κ. Τσίπης ἐξάρας τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκθέσεως.

—Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶπεν ὁ κ. Τσίπης, ἐπροθυμοποιήθη ἐπὶ τοσοῦτον ν' ἀναλάβῃ ὅλας τὰς πρωτοβουλίας πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων τῆς Ἐκθέσεως, ὥστε ἐνῷ εἰς πᾶσαν ἄλλην παρομοίαν περίπτωσιν ἐζητούμεν τὴν ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων τούτων, σήμερον δὲν ἔχομεν νὰ ζητήσωμεν εἰ μὴ τὰ, εἰμὴ μόνον νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν κ. Πρόεδρον διὰ τὸ μέγα αὐτοῦ ἐνδιαφέρον».

Ἀπαντῶν ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. Μεταξᾶς, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. Ι. ΜΕΤΑΞΑ

Κύριε Πρόεδρε,

Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τοὺς φιλόφρονας καὶ εὐγενεῖς λόγους σας.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Θεσσαλονίκης σᾶς τὸ ἐξήγησα ἐν ὀλίγοις σήμερον τὴν πρωΐαν καὶ ἑπομένως δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐπανέλθω ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ὅπόσα, ἀφοῦ ἄλλως τε πρόκειται δι' ἔργων νὰ δείξωμεν τὸ ἐνδιαφέρον μας.

Κύριοι,

Ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι εἰσήγαγον τὴν συνήθειαν νὰ γίνωνται αἱ προπόσεις εἰς τὸ τέλος τοῦ γεύματος καὶ ὄχι εἰς τὴν ἀρχήν, βεβαίως σκοπὸν εἶχον νὰ κάμουν χρῆσιν τῆς εὐχαρίστου διαθέσεως, τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ συνδειπνοῦντες περὶ τὰ τέλος τοῦ γεύματος, ὅπως δύναται ὁ ὁμιλητὴς ὁ κάμων τὴν πρόποσιν ἢ ἀπαντῶν εἰς αὐτὴν νὰ διεξάγῃ σοβαρὰ θέματα, ἀλλ' ὄχι εἰς πάρα πολὺ σοβαρὸν τόνον, διότι πραγματικῶς ὁ πάρα πολὺ σοβαρὸς τόνος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δίδει μίαν ὄχι εὐχάριστον συναίσθησιν τῶν πραγμάτων, ἐνῷ ὁ τόνος ὁ ἐλαφρότερος ἴσως ἐπιτρέπει νὰ διεξαχθοῦν λίαν σοβαρὰ ζητήματα εὐχαρίστως δι' ὅλους.

Τὴν 4ην Αὐγούστου ἐπῆλθε κολοσσιαία μεταβολὴ διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀνοίγουσα μίαν ἱστορικὴν ἐποχὴν διὰ τὸ ἔθνος τοῦτο, τῆς ὁποίας ἴσως οἱ ἐπιζῶντες νὰ μὴ ἔχωμεν ὅλοι πλήρη συναίσθησιν. Οἱ ἐπιγενόμενοι ὅμως ἀσφαλῶς θὰ διατρανώσουν τὴν μεγίστην σημασίαν τὴν ὁποίαν εἶχε διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Καὶ ἐπῆλθε χωρὶς νὰ χυθῇ οὔτε μία ρανὶς αἵματος. Ἐπῆλθε τόσον ἥσυχος καὶ τόσον ἀναμενομένη, δύναμαι νὰ εἴπω, καὶ μετὰ τοιαύτης ἐξελικτικῆς, οὕτως εἰπεῖν, πορείας ὥστε ὑπῆρξαν καὶ ἄνθρωποι καὶ ἴσως ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ αὐτὴν τὴν στιγμήν, οἱ ὁποῖοι φαντάζονται, ὅτι εἶναι μία ὁ ἀσθενὴς κατάστασις, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ λήξῃ ἀκριβῶς τὸν Ὀκτώβριον, διότι ὁ Ὀκτώβριος δι' ἀρκετὸν κόσμον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀκριβῶς διὰ τὸν κόσμον, ὁ ὁποῖος διατρέφεται πάντοτε τὸν ἀπολεσθέντα παράδεισον, εἶναι ὁ μοιραῖος μήν.

Τὸν Ὀκτώβριον θὰ πέσῃ ἡ Κυβέρνησις, τὸν Ὀκτώβριον θὰ προκηρυχθοῦν ἐκλογαί! Τὸν Ὀκτώβριον θὰ γίνῃ Οἰκουμενική, τὸν Ὀκτώβριον θὰ γίνουν, δὲν γνωρίζω, πόσα μεγάλα καὶ φοβερὰ πράγματα! Καὶ διερωτῶμαι καὶ ἐγώ. Διατί ἄραγε ὄχι τὸν Σεπτέμβριον, ὄχι τὸν Αὔγουστον ὄχι τὸν Νοέμβριον; Ὁ Ὀκτώβριος κατήντησε ὁ μὴν ὁ μοιραῖος διὰ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν φαντασίαν τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. Διότι ἡ μεταβολὴ ἦτο ἄσχημος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων. Διότι πολὺς κόσμος ἦτο μάλιστα καὶ ἀνυπόμονος νὰ ἐπέλθῃ ἡ μεταβολὴ αὕτη. Αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔφεραν τὴν ἡσυχίαν αὐτὴν μεταβολὴν τῶν πραγμάτων, τὴν ὁποίαν ἀκριβῶς τὴν λέγω μεταβολήν, διὰ νὰ μὴ τὴν εἴπω [illegible], διότι πραγματικῶς ἐπανάστασις ἦτο, τὴν ὁποίαν ἐπαναλαμβάνω τὴν λέγω μεταβολήν, ἀκριβῶς ἕνεκα τοῦ ἡσύχου βαθμιαίου καὶ ἐξελικτικοῦ της χαρακτῆρος. Ὁ Ὀκτώβριος θὰ ἔλθῃ καὶ πάλιν ἐφέτος ὅπως κάθε Ὀκτώβριος. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς φέρῃ θὰ εἶναι ὀλίγαι βροχαὶ καὶ ριπαὶ τοῦ φθινοπώρου. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως εἶναι σταθερὰ καὶ μόνιμος καὶ δὲν θὰ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους.

Δύο ἦσαν τὰ φαινόμενα, τὰ ὁποῖα εἶχον παρουσιασθῆ εἰς τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν καὶ τὰ ὁποῖα ἐπέβαλον τὴν μεταβολὴν ταύτην. Τὸ πρῶτον φαινόμενον ἦτο ἡ προϊοῦσα ἀδυναμία τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν σημερινὴν πραγματικότητα. Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι περὶ τὰ τέλος τοῦ βίου του εἶχε φθάσει καὶ εἰς πλήρη ἀνικανότητα καὶ εἰς σημεῖον τοιοῦτον ὥστε νὰ παραδώσῃ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὰ μέσα τῆς ἐνεργείας του εἰς τὸν κομμουνισμόν.

Ὁ Κοινοβουλευτισμὸς ἦτο ἕνα πολίτευμα τῆς μεσαίας Ἀστικῆς τάξεως καὶ ἤνθησε κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ καπιταλισμὸς ἐλευθέρως βαδίζων μὲ πλήρη ἐλευθερίαν οἰκονομικὴν εἶχε χωρίσει, οὕτως εἰπεῖν τὴν οἰκονομικὴν ἐξέλιξιν τῆς Κοινωνίας ἐντελῶς ἀπὸ τὴν Κρατικὴν τοιαύτην, ἦτο ἡ ἐποχὴ τῆς Σχολῆς τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας. Διὰ τοῦτο βλέπει κανεὶς ἀπὸ τοῦ 1830 μέχρι περίπου τοῦ 1880 βράσασαν τὴν ἐλευθέραν οἰκονομίαν μὲ λαμπρὰ ἀποτελέσματα, τὸν Καπιταλισμὸν δημιουργοῦντα τὸν πολιτισμὸν τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ συγχρόνως μὲ αὐτὸν τὸν Κοινοβουλευτισμόν. Τὸ Κράτος τότε δὲν ἠσχολεῖτο οὔτε διὰ τοὺς βιομηχάνους, οὔτε διὰ τοὺς ἐμπόρους, οὔτε διὰ τὸ ἂν τὰ κατανά θὰ πᾶνε καλὰ ἢ ὄχι, οὔτε διὰ τὴν ἐμπορικὴν ἐξαγωγήν, οὔτε διὰ τὸ συνάλλαγμα, οὔτε διὰ τίποτε. Διὰ τὸ Κράτος αἱ σκέψεις αὗται ἦσαν πράγματα περίεργα. Τὸ κράτος ἠσχολεῖτο τότε διὰ τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀσφάλειαν, τὸν στρατόν, τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν καὶ διὰ τίποτε ἄλλο.

Ποῦ καὶ ποῦ ἔκαμνε καὶ μεγάλα ἔργα συγκοινωνίας ὡς τοὺς σιδηροδρόμους. Ἀλλ' ὑπῆρξαν καὶ χῶραι καπιταλιστικαὶ μεγάλαι εἰς τὰς ὁποίας οἱ σιδηρόδρομοι κατεσκευάζοντο ἐλευθέρως ἀπὸ ἑταιρίας καὶ πολλάκις ἄνευ προνομιακοῦ μονοπωλίου, ὅπως εἰς τὴν Ἀμερικήν.

Ἡ ἐποχή, Κύριοι, αὐτὴ παρῆλθε διὰ παντός, καὶ ὅταν λέγω «διὰ παντός», τὸ λέγω ἀνθρωπίνως ὁμιλῶν, παρῆλθε διὰ μακρὰν περίοδον χρόνου, ἀσφαλῶς δὲ διὰ τὴν Εὐρώπην διὰ μακρότατον χρόνον.

Τώρα διατί παρῆλθεν; Αὐτὸ δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καὶ δὲν εἶναι θέμα διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ περὶ τὰ τέλος τοῦ γεύματος. Ἀλλὰ παρῆλθε πάντως.

Ὁ ἴδιος ὁ καπιταλισμὸς περὶ τὰ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ σχεδὸν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 20οῦ ἐγκατέλειψε μόνος του τὴν Σχολὴν τῆς ἐλευθέρας οἰκονομίας καὶ ἐζήτησε μόνος του τὴν προστασίαν ἀπὸ τὸ Κράτος. Ἡ πρώτη ἐμφάνισις τοῦ φαινομένου ἦτο, ἐνθυμεῖσθε, περίπου ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀμερικὴ διέκοψε τὰς σχέσεις τῆς ἐλευθέρας συναλλαγῆς, ἐμποδίσασα τὴν εἰς αὐτὴν ἐλευθέραν εἰσροὴν τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας, διότι καὶ αὐτὴ ἐμπόρευμα εἶναι. Ἦτο ἡ πρώτη ἀνωμαλία, ἡ ὁποία ἐπῆλθεν. Ἔπειτα ὁ καπιταλισμὸς ἐζήτησε τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους διὰ τῶν δασμολογίων. Ἐσχημάτισε τὰ Τρὰστ καὶ τὰ Καρτὲλ καὶ ὅλα τὰ διάφορα συστήματα, τὰ ὁποῖα ἔθεσαν πλέον τὸ τέλος εἰς τὴν καπιταλιστικὴν ἐλευθέραν ἐποχήν. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην παύει κατ' οὐσίαν ὁ καπιταλισμὸς νὰ διευθύνῃ τὰς οἰκονομικὰς τύχας τῶν χωρῶν, αἱ ὁποῖαι οἰκονομικαὶ τύχαι ἀρχίζουν νὰ μεταβιβάζωνται εἰς τὸ Κράτος. Ἰδίως εἰς τὰς παραμονὰς τοῦ Μεγάλου Πολέμου ἀρχίζει τὸ φαινόμενον τοῦτο νὰ λαμβάνῃ ἐντατικώτερον χαρακτῆρα. Μεγαλυτέρα ἦτο ἡ ἔντασις αὐτοῦ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου καὶ μετὰ τὸν πόλεμον πλέον λαμβάνει γενικώτερον καὶ ὁριστικὸν χαρακτῆρα.

Τὸ Κράτος πλέον παραλαμβάνει εἰς χεῖρας αὐτοῦ τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκονομίας τῶν χωρῶν καὶ ἀσκεῖται πλέον ὑπ' αὐτοῦ ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ ἐκτάσει ἡ διευθυνομένη οἰκονομία. Ἀπὸ ἐκείνης τῆς στιγμῆς ὁ Κοινοβουλευτισμὸς παύει πλέον νὰ ἔχῃ λόγον ὑπάρξεως. Δὲν δύναται νὰ φαντασθῇ κανείς, ὅτι εἶναι δυνατὸν εἰς ἕνα Κράτος, ἕνα κόμμα καταλαμβάνον τὴν ἀρχὴν νὰ λαμβάνῃ εἰς τὰς χεῖρας του τὴν διεύθυνσιν ὅλων τῶν οἰκονομικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς Κοινωνίας καὶ νὰ ἐπεκτείνεται καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀτομικὴν τῶν ἰδιωτῶν οἰκονομίαν. Ὡς ἐκ τούτου βλέπετε ἀμέσως τὸν μέγιστον ἀνταγωνισμὸν τῶν κομμάτων διὰ νὰ λάβουν εἰς χεῖρας των τοιαύτην τεραστίαν ἐξουσίαν. Παύει πλέον ἡ εὐγένεια ἡ χαρακτηρίζουσα τὰς σχέσεις μεταξὺ κομμάτων. Ὅπως εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀκμῆς τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ. Οἱ ἀγῶνες γίνονται ἄγριοι, ἀλυσσώδεις, διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας. Παραδείγματα δὲ τοιαῦτα ἔχομεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἰδίως.

Μὴ νομίσητε ὅτι ὁ ἐθνικὸς διχασμὸς ἦτο ἔργον προσώπων μόνον. Καὶ τὰ πρόσωπα βεβαίως ἔπαιξαν τὸν ρόλον των, ὅπως εἰς πᾶσαν ἀνθρωπίνην περίπτωσιν, καὶ ἄλλαι περιστάσεις ἐθνικαί, αἱ ὁποῖαι συνετέλεσαν καὶ διὰ τὰς ὁποίας νομίζουν πολλοί, ὅτι ὑπῆρξαν ἡ γενεσιουργὸς αἰτία τοῦ ἐθνικοῦ μας διχασμοῦ. Βεβαίως ἦσαν καὶ αὗται αἱ περιστάσεις ἐν μέρει μόνον αἰτία. Ἡ κυριωτέρα ὅμως αἰτία εἶναι ἡ προσπάθεια τῶν κομμάτων ὅπως διὰ παντὸς τρόπου καταλάβουν τὴν ἐξουσίαν, ἵνα ἔχουν εἰς χεῖρας αὐτῶν τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν τῆς Κοινωνίας καὶ τῶν ἀτόμων.

Ὑπὸ τοιούτους ὅρους τὸ Κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα δὲν ἠδύνατο νὰ ζήσῃ πλέον εἰς τὴν Εὐρώπην. Βλέπομεν τὴν πτῶσιν αὐτοῦ διαδοχικῶς εἰς χώρας πολλάς. Καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἦτο ὁ κομμουνισμὸς ὁ μέγιστος κίνδυνος, πάντως θὰ ἐπήρχετο ἡ πτῶσις τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ. Δὲν εἶναι δὲ καὶ μεγάλη ζημία ἡ πτῶσις του, διότι τὸ Κοινοβουλευτικὸ Πολίτευμα εἶναι μία μόνον μορφὴ τοῦ ἀντιπροσωπευτικοῦ κανόνος τῶν νεωτέρων Κοινωνιῶν. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι μορφαὶ ἀντιπροσωπευτικαὶ καὶ τρόποι, οἵτινες, ὅταν ἕνα σύστημα δὲν δύναται πλέον νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν προορισμόν του, εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ διαδεχθοῦν. Εἰς ἡμᾶς ἰδίως ὁ κοινοβουλευτισμὸς κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐνέμισεν τὴν χώραν ἀπὸ ἐρείπια. Δὲν θέλω νὰ καταγίνω περισσότερον εἰς αὐτὸ τὸ ζήτημα, διότι φοβοῦμαι ὅτι [illegible] ὁ λόγος μου μονόλογος διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐν γένει. Διότι δὲν πιστεύω νὰ δύναται κανεὶς νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ καὶ ἐὰν ἀκόμη ἐπετρέπετο ἡ ἀπάντησις.

Τὸ δεύτερον φαινόμενον τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας, τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσε τὴν 4ην Αὐγούστου, ἦτο ἡ διαρκὴς ἐπικράτησις καὶ ἔντασις τοῦ κομμουνισμοῦ. Ὁ κομμουνισμὸς δὲν εἶναι φυτὸν αὐτοφυὲς ἐν Ἑλλάδι. Μᾶς ἦλθεν ἔξωθεν. Οὔτε δύναται νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι συμβιβάζεται μὲ τὸν ἑλληνικὸν χαρακτῆρα τὸν ἀπολύτως ἀτομικιστικόν. Μᾶς ἦλθεν ὅμως ἔξωθεν. Ἐδῶ ἔλαβεν ἐπέκτασιν ἐξ ἄλλων λόγων: Πρῶτον μὲν διότι προσῆλθεν εἰς αὐτὸν ἕνα μέγα μέρος κόσμου, ὁ ὁποῖος εὑρίσκετο εἰς ἀδυναμίαν νὰ ἐργασθῇ καὶ δημιουργήσῃ καὶ νὰ παραγάγῃ. Καὶ ἑπομένως εὑρίσκετο ὁ κόσμος οὗτος εἰς μίαν ἀντίθεσιν πρὸς τὸν κόσμον τὸν δημιουργοῦντα, τὸν παράγοντα καὶ ἐν γένει ἐργαζόμενον θετικῶς, καὶ ἔλαβε τὴν ἀρνητικὴν ὁδόν, τὴν ὁδὸν δηλαδὴ τῆς ἀνατροπῆς καὶ τῆς καταστροφῆς.

Εἰς αὐτὸν προσῆλθον ἀρκετοὶ πάσχοντες οἰκονομικῶς, ἐνδεεῖς μὴ δυνάμενοι νὰ συντηρηθῶσι καὶ διὰ τοὺς ὁποίους τὸ Κράτος τὸ Κοινοβουλευτικόν, τὸ παράγωγον τοῦ ἐλευθέρου Καπιταλισμοῦ δὲν ἐλάμβανε καμμίαν πρόνοιαν. Ἡ διαρκὴς πτῶσις τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ συστήματος καὶ ἡ ἀποδεικνυομένη ἀνικανότης του προώθησεν εἰς τὸν κομμουνισμὸν καὶ πολλοὺς ἄλλους ἐξ ἀπελπισίας. Καὶ ἐπὶ τέλους ἔγινε καὶ μόδα μεταξὺ πολλῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι διὰ νὰ φαίνωνται, ὅτι κάτι κάμνουν καὶ αὐτοὶ καὶ κυρίως διὰ νὰ ἐπιδειχθοῦν, ἐπειδὴ ὁ καλλίτερος τρόπος τῆς ἐπιδείξεως εἶναι νὰ παριστάνουν ἑαυτοὺς διαφόρους τῶν ἄλλων, ἔλεγον καὶ ἐνίοτε καὶ ἐβεβαίουν ὅτι εἶναι κομμουνισταί. Γνωρίζομεν πολλοὺς νέους καὶ ἴσως καὶ πολλούς, οἱ ὁποῖοι διῆλθον καὶ τὴν νεότητά των καὶ κατέχουν μεγάλην περιουσίαν καὶ μὴ ἐργαζόμενους οἱ ὁποῖοι ἐμφανίζονται εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς κομμουνισταὶ καὶ πρόδρομοι τοῦ κομμουνιστικοῦ συστήματος χωρίς, ἐννοεῖται, νὰ παύσουν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκμεταλλεύωνται ἀνέτως τὰ εἰσοδήματά των. Ἔγινε δὲ καὶ μόδα ἀκόμη καὶ μεταξὺ τοῦ γυναικείου φύλου. Ἡ γυναῖκα, ὅπως γνωρίζετε παρουσιάζεται διὰ τὰ νέα πράγματα. Τῆς ἀρέσει νὰ ἐπιδεικνύεται. Καὶ δι' αὐτὸ μέσα εἰς τὸν κόσμον ἰδίως τῶν νεανίδων συναντᾷ κανεὶς κομμουνιστρίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι φανατικώταται. Ἀλλὰ τὸ δυστύχημα ἦτο, ὅτι ἕνα μέγα μέρος τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας προσήγγισε καὶ ἐν μέρει προσῆλθεν εἰς τὸν κομμουνισμόν. Διὰ τοῦτο δὲ τὸ μέρος τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας τὰ αἴτια ὑπῆρξαν πολὺ βαθύτερα. Ἡ νεολαία δὲν δύναται νὰ ζήσῃ χωρὶς μεγάλα ἰδανικά. Ἴσως κατόπιν τὰ ἰδανικὰ αὐτὰ σβύνουν μὲ τὴν πάροδον τῆς ἡλικίας καὶ μὲ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀγῶνος τῆς ζωῆς, ἀλλ' ἐφ' ὅσον εἶναι νέος ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ χωρὶς ἰδανικά. Ἠμπορεῖ νὰ ζήσῃ χωρὶς ἰδανικά. Ἠμπορεῖ νὰ μᾶς εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσῃ, ἐν [illegible] τὸν νέον ἐφαρμόζεται κυρίως τὸ Εὐαγγελικὸν λόγιον: «Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ ζήσεται μόνον ὁ ἄνθρωπος». Τίνα ἰδανικὰ εἶχεν ὁ νέος Ἕλλην μετὰ τὰς καταστροφὰς τοῦ μεγάλου πολέμου, μετὰ τὸ ξέσχισμα τῶν ἐλπίδων τοῦ Ἔθνους, μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν καὶ τὸ θάψιμο πάσης ἐλπίδος Ἑλληνικῆς; Τίνα ἰδανικὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ὁ νέος μετὰ τὸν πόλεμον ὅταν ἐδιδάσκετο ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον λόγος νὰ ὑπάρχῃ Πατρὶς καὶ διαφορὰ μεταξὺ τῶν Ἐθνῶν καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔπρεπε νὰ ἀποτελέσωμεν μίαν Κοινωνίαν, ἀφοῦ εἴμεθα ὅλοι ἴσοι; Τίνα θρησκευτικὰ ἰδανικὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ὁ νέος ὅταν τοῦ ἔλεγον ὅτι οἱ Ἱερεῖς εἶναι περιττοί, ὅτι εἶναι περιτταὶ αἱ μεγάλαι ἑορταί μας αἱ ἐθνικαί, περιττὰ καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν μεγάλων ἡρώων τῆς Ἐπαναστάσεως; Τίνα πολιτισμὸν θὰ ἐξυμνοῦσαν ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς νέους νὰ ὑπερασπισθοῦν; Ἐξετράπη λοιπὸν καὶ ὁ νέος καὶ ἐζήτησε τὰ ἰδανικὰ ἐκεῖ ποὺ παρουσιάζοντο, οἱαδήποτε ποιότητος καὶ ἂν ἦσαν ταῦτα. Καὶ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν παρουσιάζετο ἕνα σύστημα ὑποσχόμενον νὰ δώσῃ τὴν Παράδεισον ἐπὶ τῆς Γῆς, ἕνα σύστημα ἐπιβάλλον θυσίας εἰς τοὺς μετόχους αὐτοῦ, ἡ ἑλληνικὴ νεολαία ὥρμησε πρὸς τὸ σύστημα τοῦτο ἀδιαφοροῦσα διὰ τὰς οἱασδήποτε συνεπείας. Ἐκεῖνοι ὅμως οἱ ὁποῖοι διηύθυναν τὴν κίνησιν ταύτην ἦσαν πολὺ προσεκτικώτεροι καὶ συνετώτεροι. Αὐτοὶ δὲν κατελαμβάνοντο ἀπὸ ρομαντισμόν. Ἐγνώριζον νὰ διευθύνουν τὸ ἔργον. Εἰσώρμησαν πρῶτον εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν σῶμα καὶ τὸ γνωρίζετε ὅλοι καὶ ὅλοι ὅσοι εἶσθε πατέρες καὶ ἐνδιαφέρεσθε διὰ τὴν τύχην τῶν παιδιῶν σας. Εἰσεχώρησαν εἰς τὸ Ἐκπαιδευτικὸν σῶμα κατὰ τρόπον ὥστε νὰ γεννᾶται σήμερα ἕνα τεράστιον πρόβλημα ποῦ τοῦ σημερινοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους.

Εἰσεχώρησαν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐργατῶν ἐκμεταλλευόμενοι τὴν δυστυχίαν καὶ πολλάκις καὶ προκαλοῦντες τὴν δυστυχίαν ταύτην διὰ νὰ τὴν ἐκμεταλλευθοῦν κατόπιν. Εἰσεχώρησαν ἐν γένει εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν διανοουμένων, διότι οἱ διανοούμενοι τῆς Ἑλλάδος πάσχουν ἀπὸ ἕνα μέγιστον ἐλάττωμα: ὅτι οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτοὺς δὲν εἶναι διανοούμενοι.

Ἤρχισαν νὰ εἰσχωροῦν εἰς τὸν Στρατόν, εἰς τὸ Ναυτικόν, καὶ τὴν ἀεροπορίαν, χωρὶς ὅμως νὰ δυνηθῶσιν νὰ θίξουν — καὶ τὸ λέγω πρὸς τιμήν των — οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον τὸ σῶμα τῶν Ἀξιωματικῶν. Τὰ βιβλιάρια τὰ ὁποῖα διεμοίραζον εἰς τοὺς στρατιώτας εἶναι πολύτιμα ἔλεγχα δι' ὅσους θέλουν νὰ σπουδάσουν τὴν ἱστορίαν τοῦ κομμουνισμοῦ ἐν Ἑλλάδι.

Παρουσιάζονται μὲ ἕνα ἐξαιρετικὸν ἀθώωτατον παρ. [illegible] «Ἀθλητικὴ Ζωή», τὸ δὲ περιεχόμενον αὐτοῦ εἶναι ἄξιον ἀναγνώσεως ἀπὸ πάντα ὅστις ἐνδιαφέρεται διὰ τὸν τόπον αὐτόν. Συμβουλεύουν τοὺς στρατιώτας νὰ μὴ ὑπακούουν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς πατρίδος καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ στρέψουν τὰ ὅπλα ἐναντίον τῶν ἡγητόρων των. Ἂν ἐγίνοντο τοιοῦτοι οἱ στρατιῶται μας πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ διεκδικήσῃ ὁ στρατός μας τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλλάδος, ἐὰν παρίστατο ἀνάγκη ποτὲ τοιαύτη; Εἰσεχώρησαν εἰς τοὺς Δημοσίους ὑπαλλήλους καταστήσαντες μέρος αὐτῶν ἐχθροὺς πρὸς τὸ Κράτος καὶ συνωμότας ἐναντίον του. Εἰσεχώρησαν εἰς τὸν Τύπον καὶ δὴ εἰς τὸν ἡμερησίως ὡς φυτικὸν τοιοῦτον ὅστις ὑπέσκαπτε καθημερινῶς τὰ θεμέλια τῆς Κοινωνίας.

Τελευταίως ἐνθαρρυνόμενοι ἐκ τοῦ θεάματος τὸ ὁποῖον παρεῖχεν ἡ πολιτικὴ Ἑλλὰς καὶ ἰδίως μετὰ τὸν θάνατον τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ὅπως δήποτε συνεῖχον εἰς τὰς χεῖρας των κάπως αὐτὸν τὸν κατήφορον, ὅταν εἶδον τὴν πλήρη ἀνικανότητα τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ νὰ λύσῃ καὶ τὰ ἐλάχιστα ζητήματα ὅταν εἶδον τὴν ὑποστήριξιν τὴν ὁποίαν ἐλάμβανον παρ' ὅλων δυστυχῶς τῶν μερίδων ἔστω καὶ κατὰ διάφορον βαθμόν, ἐνεθαρρύνθησαν μέχρι τοιούτου σημείου ὥστε νὰ νομίζουν ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος αὐτῶν τὸ ὁποῖον εἶναι οὐχὶ ἡ κατάκτησις τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ἡ διὰ μιᾶς μαχητικῆς μειοψηφίας βιαία κατάληψις τῆς ἀρχῆς.

Τὸ πρῶτον φαινόμενον τὸ εἴδατε ὅλοι σας εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ὅπου ἐπὶ ἱκανὰς ἡμέρας ἡ ἐξουσία διέφυγε σχεδὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Κράτους, ὅπου ἠναγκάσθη τὸ Κράτος διὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν ὅπλων καὶ νὰ ρίξῃ πτώματα χάμαι.

Μετὰ ταῦτα ἤρχισεν ἡ προπαρασκευαστικὴ ἐργασία τῆς Β' μαχητικῆς περιόδου. Διὰ μακρῶν διαδοχικῶν ἐξελισσομένων ἀπεργιῶν, δοκιμαστικῶν κρούσεων ὅπως ἔλεγον αὐτοί, τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐσχημάτισαν τὴν γνώμην ὅτι ἡ Κυβέρνησις χάρις εἰς τὴν ἀντίδρασιν τῶν ψηφισάντων αὐτὴν κομμάτων τὴν πολλαχῶς ἐκδηλουμένην καὶ τὰς πρὸς ἀνατροπὴν αὐτῆς διαρκῶς ἐπαναλαμβανομένας καὶ οὐδέποτε καταληγούσας διαπραγματεύσεις, χωρὶς ἐννοεῖται αἱ μάταιαι αὗται ἀπόπειραι συνεννοήσεως νὰ καταπαύουν τὸν μεταξύ των ἄξεστον ἀνταγωνισμὸν ἀφοῦ λέγω οὕτω ἐσχημάτισαν τὴν κομματικήν των πεποίθησιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶχε χάσει πλέον τὸ κῦρος της, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναμετρήσουν ὅτι δὲν εἶχε χάσει καὶ τὸ θάρρος της, ἐνόμισαν τὴν στιγμὴν κατάλληλον νὰ προκαλέσουν μεγαλυτέρας ἀπεργίας ἀρχομένας ἀπ' Ἀθηνῶν — Πειραιῶς ἰδίως. Συνησθάνοντο ὅτι ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ χάσουν τὴν πελατείαν των ἕνεκα τῶν νέων μέτρων τῆς Κυβερνήσεως, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῆς συνεζήτει μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, δηλ. τοῦ κατωτάτου ἡμερομισθίου, τῆς ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας καὶ τῆς ἐπιβολῆς τῶν κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων. Ἐπέσπευσαν ὅθεν τὰ πράγματα. Προετοίμασαν μίαν ἀπεργίαν ἐνσωματώσαντες μετ' αὐτῆς καὶ τοὺς λεγομένους αὐτοκινητιστὰς ἐργάτας τῶν ὁποίων οἱ διευθύνοντες δὲν ἦσαν τίποτε ἄλλο παρὰ ἀπλοῖ ἐκμεταλλευταί, ἐκμεταλλευόμενοι διὰ τῶν ἀυτοκινήτων καὶ τοὺς αὐτοκινητικοὺς ἐργάτας.

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ)

Διὰ τὸν ἴδιον ἀκόμη λόγον εἶναι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶναι διαρκὴς καὶ μόνιμος. Αἱ διαδόσεις οὐδεμίαν εὑρίσκουν ἀπήχησιν εἰς τὰ ὦτα του. Καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν της εἰς καμμίαν ἄλλην. Οἰκουμενικὴ τὸν Ὀκτώβριον δὲν θὰ γίνῃ. Ἂς λέγουν οἱ ἀνόητοι. Ὁ Πρωθυπουργὸς εἶπε προχθὲς εἰς τὴν Θεσσαλονίκην: «Ὁ Ὀκτώβριος θὰ ἔλθῃ καὶ πάλιν ἐφέτος ὅπως κάθε Ὀκτώβριος. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς φέρῃ θὰ εἶναι ὀλίγαι βροχαὶ καὶ ριπαὶ τοῦ φθινοπώρου. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως εἶναι σταθερὰ καὶ μόνιμος καὶ δὲν θὰ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὰς ἐποχὰς τοῦ ἔτους». Καὶ ἡμεῖς προσθέτομεν: Αἱ πρῶται ριπαὶ τοῦ φθινοπώρου θὰ διαλύσουν τὰ ὄνειρα τῶν θερινῶν νυκτῶν τῶν θαμώνων τῆς πλατείας Συντάγματος...

Η ΓΗ

«Μᾶς φθάνει ἡ ἑλληνικὴ γῆ» λέγει ἡ χθεσινὴ «Ἑστία» ἀπαντῶσα ἴσως εἰς τοὺς χθεσινοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ὁποίους παρέταξεν εἰς τὴν μελέτην του περὶ τοῦ Γεωργικοῦ ζητήματος ὁ κ. Α. Χίλμης. Μᾶς φθάνει βέβαια, καὶ ἂν δὲν μᾶς φθάνῃ δὲν πρόκειται νὰ ἐπιχειρήσωμεν καμμίαν νέαν ὑπερπόντιον ἐκστρατείαν διὰ νὰ καλλιεργήσωμεν τὴν γῆν τῶν ἄλλων, ἀφοῦ ἔχομεν ἀφίσει τὴν ἰδικήν μας ἀκαλλιέργητον. Διὰ νὰ μᾶς φθάσῃ ὅμως πρέπει νὰ καταρτισθῇ ὁλόκληρον γεωργικὸν πρόγραμμα, νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ καλλιέργεια, ν' αὐξήσουν τὰ καλλιεργούμενα ἐδάφη καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ σειρὰ ὅλη μέτρων περὶ ἧς ἄλλως πρωτεῖ εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς μελέτης του ὁ ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας.

ΤΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟΝ

[illegible]

κτον. Δὲν εἶναι συνεπῶς τολμηρὰ ἡ πρόβλεψις ὅτι τὸ διαζύγιον μεταξὺ σοσιαλιστῶν καὶ κομμουνιστῶν εἶναι ζήτημα ἑβδομάδων μόνον...

ΝΑ ΣΤΑΥΡΟΚΟΠΗΘΩΜΕΝ;

Θὰ ἠλεκτροκινηθῇ ὁ Σιδηρόδρομος τῆς Κηφισιᾶς; Καὶ θὰ χρησιμοποιηθῇ ἐπὶ τέλους ἡ ἀπὸ τῆς πλατείας τῆς Ὁμονοίας μέχρι Κυριακοῦ πελωρία τάφρος ἡ ὁποία ἐκόστισε διακόσια ἑκατομμύρια εἰς τὸ Κράτος; Καὶ θ' ἀποκτήσουν συγκοινωνίαν τὰ ἀπὸ Ἀθηνῶν μέχρι Κηφισιᾶς περίχωρα, τὰ Πατήσια, ἡ Νέα Ἰωνία, ἡ Ριζούπολις, ἡ Καλογρέζα, ἡ Ν. Ἀλεξάνδρεια, τὸ Ἡράκλειον, ἡ Μαγκουφάνα, οἱ Κουκουβάουνες, ἡ Λυκόβρυση, τόσοι συνοικισμοί, τόσα χωριά; Νὰ σταυροκοπηθῶμεν καὶ νὰ ἀναπέμψωμεν εὐχὰς εἰς τὸν Ὕψιστον καὶ εἰς τὴν ἐπελθοῦσαν μεταβολήν;

ΟΙ ΠΕΖΟΙ

[illegible]

ΜΙΑ ΑΤΥΧΗΣ ΥΠΑΡΞΙΣ

[illegible]

ΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΜΑΣ

[illegible]

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

—Πῶς ἐλέπουν τώρα μετὰ τὰς νέας των οἱ [illegible] τοὺς κινηματίας;

—Μὲ γυαλιὰ - λοῦπαν.